

Summary in English

Professional Group in Conversation Talk about Competence in Special Education Needs within Child and Youth Habilitation Centres

Kerstin Aman, Malardalen University , Vasteras Sweden

PhD thesis "Pedagogy of the Moment", Stockholm University, 2006

Starting points

The background of this thesis is a project concerning educators within the Swedish child and youth habilitation centres. Studies within this project show that the educators have mainly preschool teaching competence. The education of the preschool teacher focuses on children's development, socialisation, play and learning. Through their work with children with disabilities, they have entered a new sphere of activities. They have developed the play educational method of working further into a specific method in special needs education (Blid & Lindberg, 2004; Björck Åkesson, Brodin, Hellberg & Lindberg, 1988). The educational field of knowledge has, affected by public interests and professional union considerations, come to be adjusted and regulated through political decisions and instruments. This applies to both the educational sphere of activities and the basic- as well as supplementary education. Special needs educationalists working within child and youth habilitation centres participate in the same supplementary education as educators aiming to work in preschool and schools in general. The educators in the child and youth habilitation centres participate on teams with psychologists, trained social workers and those with medical training. The educators express themselves and apprehend their task, their role and their competence among themselves differently, as seen from linguistic forms and contextual connection (Åman, 2002; 2004; Sjöberg, 1998). Group conversations including representatives from authorities and special interest organisations show that the competence of the educators is both in demand and questioned. The thesis study aims to develop and deepen the knowledge about the educational competence within the child and youth habilitation centres.

Interest of the research and the purpose of the thesis

The purpose of the thesis is to examine how competence appears and is expressed in conversations between educators in different occupational groups. The study focuses on the way educational competence is communicated, reflected and constructed by and between members of occupational groups within habilitation. Because the educators relate their competence to their colleagues in the teams, it is interesting to learn more about how representatives for other occupational categories look at special needs educational competence.

Sphere of activities and field of knowledge

Child and youth habilitation centres – the principles of the task

The task of the child habilitation is to support and serve children with disabilities. Children and families are offered the service from professional areas of competence: medical, social, psychological and educational. The international classification of functioning, disability and health – ICF¹ (WHO, 2001)

---

¹ International Classification of Functioning, Disability and Health

serves as guidance for the destination of intervention. Björck-Åkesson and Granlund (2005) say that the special needs educator is requested when it comes to the activity and participation of the child, as well as environmental factors. From the 1980's and onwards, intervention for children with disabilities and their families has been organized in something called coordinated child and youth habilitation centres. Because the professionals in the teams are supposed to coordinate their efforts together with the families, it is family centred. The habilitation is to be based on the needs and desire of the families. Research on teams indicates that such collaboration is expected to affect the competence of the professionals. Bailey (1984) talks about transdisciplinary teams where the different specialists educate and develop each other. The coordinated habilitation is based on the principles of the family perspective: closeness, accessibility as well as a comprehensive view and inclusion.

The educational task

For more than 30 years, educators have worked within the expanding field of habilitation. The tasks have developed from focusing on the child, its play activity counselling, into a more consultative task. When looking at the national instruments, one can see certain ambivalence in the relation between educators in different fields of activities within municipality and county council. Over time, ideas on how cooperation between the organizations is to be shaped have changed. The specific competence of the educator is emphasized, in relation to the need of information, education and continuity, above all for the families. Earlier, the educator from habilitation had a consultative task in the municipal educational sector. The supplementary education came to emphasize the role and mission of the special needs educationalists through the educational political intention of "a school for everyone". Guidance then became a central aspect of the task of special needs educationalists (Åman, 2004; Lindberg, 1995). After 2001, The Swedish Institute for Special Needs Education (a government authority) is responsible for supervising and educating the local authorities personnel together with the educator of the municipality. Through this, the question of the competence of the habilitation educator has arisen.

The special needs education field of competence

Special needs education is defined as an interdisciplinary field of knowledge (Fischbein 2001;2004; Björck-Åkesson, 2001; Björck-Åkesson, Granlund & Simeonsson, 2005). It is a sphere within pedagogy and the field of education which embraces more than just pre school ages. In Anglo American literature, efforts in the early pre-school years are known as "early childhood intervention" to mark that the efforts are about treatment during the first years of the child's life. In Swedish texts this is often translated into *habilitation measures*, or *early childhood intervention*. This is also an area of interdisciplinary knowledge which includes more than special needs education.

Research in special needs education include both the needs and participation of the family as well as the activities of special needs educationalists. The definition of special needs education has developed over time. Today, we focus on the interaction between the conditions of the individual and the environment. Special needs education handles issues and risk factors on different levels: individual, group and society. This requires cooperation between professions, and depending on the sphere of activities and discipline, the focus of special needs education will vary. Early intervention is seen as a part of the field of knowledge of special needs education in this thesis.

Theoretical starting points

Research of professions focuses on mainly two things that are interesting for the question of competence and profession of educators. The *structural* direction studies society's use for and influence on the group of profession. This is evident through regulated measures for academic education and assignments as well as the conditions of the professions to fulfil specific professional criteria. The other direction, the *contextual*, concerns the conditions of the occupational group based on both theoretical and practical knowledge and skills. The practical operation is practised within *sphere of activities* which are studied

from a professional sociological perspective, with issues concerning the use for and contribution to society for the occupational group. Actions are central seen from an operation theoretical perspective. There, the specific significance of the relation between the professionals and their environment and interaction with other participants is manifested (Liljestränd, 2003). Within the habilitation centres different professions interact with each other and with families who have approached them. The different professions in the teams contribute with their respective *fields of knowledge* to the mutual work of habilitation, which has developed into a field of knowledge of its own (Björck-Åkesson et al., 2005; Larsson, 2001; Högberg, 1996). Professional spirit, autonomy and influence over education and research are common professional criteria. When considering perspectives like these, teachers are normally regarded as semi professionals. Research on special needs education as a profession has focused mainly on school as a field of activities (Sahlin, 2005; Malmgren Hansen, 2002; Vernersson, 1995). Studies show that the special needs education at university level has had an impact on the occupational identity of educators, their conception of the mission and their method of working. Research also shows that the educator's possibility of fulfilling their task based on the intentions given by the education has been limited. This is regulated by instruments and political intentions as well as by the contextual situation.

In this thesis, a theoretical model with seven components, used for professional competence, is presented (Forslund and Jacobsen, 2000). It is a *personal profile* based on education, knowledge and experiences, *the goals* for the activity, *systematic base of theory* for the task, *set of methods*, method of working and techniques, *ethical norms*, and *professional action* or the making of decisions. Finally there is professional reflection and *evaluation*. The evaluation is formulated in three steps: "reflection in action", "reflection on action" and "reflection for action".

Knowledge that accentuates *learning*, *interaction* and *creating meaning* is central for competence research. Competence is mainly argued in favour of using ideas of *experience*, *familiarity*, *skills* and *action*. There is a communicative dimension through occupational language, reflection and "silent knowledge" (Molander, 1997; Rolf, 1991). Talks and reflections concerning competence are particularly interesting (Schön, 1987, 1988). Bachtin's idea of speech genre and dialogue (1986; Skagen, 2003) focusing on confined space conversation with influences from public space as well as from dialogism (Dysthe & Igland, 2003; Wibeck, 2002; Linell, 1998) puts the focus group conversation of this dissertation study into a theoretical perspective. The dialogue takes place on many different levels, apprehensions and arguments are being constructed and related to each other. In the conversations within the work categories, the discipline specific language is especially interesting.

Design and method of the research

This thesis research can be looked upon as an embedded case study design (DePoy & Gitlin, 1999), thus it is an investigation of the interaction in dialogues within authentic occupational groups in child and youth habilitation centres. The research is conducted using focus groups combined with an estimation questionnaire, in order to validate the method of the research, and to offer each individual participant the opportunity of expressing additional comments. The study consists of 14 focus groups including 78 representatives active within eleven different child and youth habilitation centres. The second informant group is an interdisciplinary group containing eight special needs educationalists from different child and youth habilitation centres. The third group of informants is made up of collaborative individuals with different professions, in different groupings.

The questions at issue in the study:

- ◆ What is the meaning of special needs educational competence within child and youth habilitation centres?
- ◆ What are the educators' assumptions about how this competence is developed, and what are their experiences in this area?
- ◆ How are the contributions of the educators in the habilitational process regarded in the teams?

- ◆ How is the competence communicated, reflected and constructed between members in different categories of work?

The data analysis is transcription based and has been carried out in different steps. By way of introduction, a sequence and thematic analysis was made. After that, a dialogical content analysis was carried out. The analysis of the construction of the conversation of the first focus group generated seven embracing fields of analysis codes: introducing, furthering, feedback, strengthening, opposition making, questions and meta communication. Within every field there are several variations or subgroups. Indications from the point of view of content when using metaphors, concrete examples and the concept of children are also part of the key to the code.

Findings

The specific professional language of special needs educator

The conversations focus on special needs education competence. By bringing up competence, participants place themselves at a meta language level. The educators themselves jointly express how they regard additional skills they use in their work. This is mainly done by using what can be looked upon as colloquial language. The lack of professional language conceptions such as participation, intervention and medical terms is obvious. Nor do they relate directly to theories, and only to a limited extent to direct methods and models.

Occupational groups that communicate with one another on a meta linguistic level talk about competence and its specific expressions. In smaller groups, a more colloquial kind of language is used. In these groups, many concrete examples are given, and a mutual understanding develops as several participants contribute with their reflections. What they have in common is the fact that the educators conceptualise their competence using colloquial terms containing very little professional language conceptions. The educators regard themselves as interpreters and translators of medical and treatment intervention into educational skills and functions in everyday life for children and parents. They talk about children's development using terms as "divergent" and "normal". The educators have gathered experience of divergent development working within child habilitation. It is likely that the linguistic usage is influenced by medical or psychological terminology. When talking about pedagogy, participants address concepts relating to learning and play, group activities and social development, teamwork. Play- and group activities however prove to be articulated in a more limited way.

This analysis shows that competence is defined on the basis of interaction with children, parents and families in their every day life. These concepts are also the ones mostly used when the educators describe their competence. Competence is described as a meeting between different cultures, or as a capacity for "seeing" the child and the family where they are. The result of the analysis reflects the linguistic usage developed for meetings like these. What emerges is a kind of colloquial language adjusted to the whole situation, to communication creating community.

Interactional talk in professional groups

Put together, the participants in the professional groups provide a rather clear image of the mission and the competence. A professional profile appears, influenced by individual participants, but also by group size and working methods. During the conversation, the participants take turns in taking the initiative creating a dialogue in different phases in the conversation, rather than having participants covering their own themes. The participants use reinforcements, metaphors and examples to support the conversation and to create mutual platforms. Individual participants are not emphasized, nor is the excellence of the group or the specific in the competence. The educational competence is distinguished by personal practical work with children and adults. Using metaphors, the educators describe themselves as transferers of knowledge and builders of networks. This is also indicated in the linguistic usage and attitude during the

conversation. Another characteristic is the fact that the participants don't specify educational fields of knowledge, inquiries and survey instruments.

Rather than opposing statements, there is a kind of culture of conversation where themes reappear from another perspective later on in the conversation. This may indicate what Bakhtin (1986) presents as speech genres or contextual dialogical patterns. This can also be seen as reflecting processes during the conversation, according to Schön (1991) "reflection in action". The participants in the occupational groups ask each other few questions. It does not seem like they want to achieve consensus or provocation or debate. This is where the larger occupational groups differ from the smaller ones. Guidance, which one of the groups has had for a number of years, as well as the fact that reflection was used in one focus group, may influence the occurrence of meta communicative conversations. Discipline specific language appears to be everyday language, a tool adapted for meeting children and adults. This language contains a number of universal utterances used individually by the members of the profession. Utterances such as guidance, consultation and instruction lack mutual overtones specific for the profession.

The educators emphasize that the child itself is what is central in their competence. They talk about the child's possibilities and strengths but also about needs. In what way the needs relate to difficulties and to the educational task within the habilitation is less likely to be mentioned. The educators' dilemma is in relation to the municipal educational activity. They take part in special needs educational problems in municipal pre-school, but they have been limited to being informants on behalf of the parents. Participants rarely express strategies commonly used within professions, discuss specific knowledge or establish contacts with municipal co-operators. It seems like the educators haven't found the forms for the consultative task.

Educational activity using play as intervention, for children individually and in groups, is based on the educator's competence from pre-school teacher education. Using discipline specific language, they emphasize tasks such as investigations and assessments, where play and educational activity are less important, or simply non-existent. They discuss whether play educational work provides status. They note that group activities with children within the habilitation centres take place without the presence of educators. This however is not emphasized as a pedagogical dilemma.

The educational field within child and youth habilitation centres comes across as a inter professional area. Special needs education is described as an interdisciplinary field of knowledge. In cooperation with the other professions in the team, the educators claim that they develop their competence.

The educators emphasize that the interprofessional collaboration is the strength of their competence, but also that it is a central dilemma. Relating as a professional and collaborating with representatives from the medical field of competence is not unproblematic.

The ideas of the colleagues about competence

The significance of the educator is emphasized by the collaborators, especially when it comes to contact, information and further training in preschool and school. The educational competence is said to "make a difference" for the child, the parents, the team and the staff in preschool and school. The three collaborative groups emphasize the educator's ability to work in relation with children. Playing as educational intervention and field of knowledge is emphasized in two groups.

The experience of the collaborators of the educator's role and contributing competence is in accord with the ideas of the educators themselves. All groups mention the mutual cooperation in the teamwork. Using the hand as a metaphor, it seems like the educator's colleagues in the teams consider both the strength of the educational finger as well as its weaknesses. In an interdisciplinary group the participants describe their competence using terms from the habilitational work. The educational competence is more unambiguously related to children in preschool age, the development of the child, play and communication. This indicated that once the habilitational task is emphasized, the educational contribution will be more closely specified. Here, the character of the teamwork emphasizes adjustment and collabora-

tion. In the two other groups, as among the educators in occupational groups, this is rather expressed as part of the educational competence profile. There the emphasis lies on the role of the educator as uniting, the link of the team to family and preschool. Principally, it seems like the educator's purpose is truly served when it comes to the more all-embracing and habilitational tasks.

The language of the educator

The ability of the educator to use an everyday language is regarded as especially significant. It is about the ability to explain and simplify medical jargon. Discipline specific language is said to be linked to action as the educator elucidate the direct work with the children. The ability of using colloquial utterances is mentioned. Through their cultural competence, the educators are significant when acting as interpreters or as links between the medical world and the social pedagogical context. The educator becomes a link from the habilitation centre to the preschool and school environment, and they bring back knowledge and experiences to the team.

Regarding the reflections of the collaborators in the focus group

Focus groups with collaborators are operating within three different habilitation centres, where three of the groups of educators also work. The constellations of the groups during the focus conversations provide different conditions, and by that a basis of changing character. The focus group which is a genuine team uses an *inside perspective* in its reflections. The participants are aware of each other's prerequisites, and are able to say something about the practical functionality in the competence of the colleagues. The educator in the team says that she has had to point out that they were not going to discuss her as a person, but the occupational group within the field of knowledge of special needs education that she represents. There is a *collective perspective* in the reflections of the participants in the focus group consisting of speech therapists. Like the educators, they discuss within their own occupational group. They discuss their own competence, and the competence of another occupational group. The conversation is held on a more meta linguistic level, as they discuss their own competence and that of educators. They make comparisons and discuss conditions. The authentic groups refer to or rather exemplify special needs educational competence using specific and named educators. Fields of knowledge appear through their occupational representatives as individuals and through the contributions they make when working. In the interdisciplinary group put together especially for the occasion of the focus group, the participants reflect using an *outside perspective*. When describing their competence, they seem to make declarations to each other. Educators appear as a group of more general character. The participants relate to experiences using a more comprehensive vocabulary, because the experiences are not always mutual. There is a professional distancing which opens up for a certain amount of critical attitude. Statements about education and tasks however are based on experiences more than solid knowledge. The co-operators mainly problemize supplementary education and its lack of predictability, as well as its relation to municipal activity. Here, this concerns the professional role of the educators.

Conclusions

The competence that appears in the occupational group conversations of the educators and in the opinions of the collaborator, is based on educational praxis and characterized by social responsivity. What appears is the educator's ability to adapt, for the good of children and families as well as for the team and for the organization. As a consequence for the educators as an occupational group, professional strategies are left out and essential competence characteristics are being held back. This regards what the educators themselves talk about as preschool educational competence, working with children individually and in groups. Several occupational groups talk about play-educational work when making surveys and doing interventions. However, this doesn't come across as a systematized method of working for the profession. The competence of the educators is emphasized as pedagogy of the moment. When meeting the child and the family, the educator adjusts his or her knowledge and experiences to the environment and the everyday situation. Special needs educationalists within child and youth habilitation centres have competence based

on knowledge and practical experiences from three spheres of activity. It is the sphere of preschool, the sphere of special needs education and the sphere of habilitation.

References

- Adolfsson, M., & Resare, E. (1999). *Samarbete - en förutsättning. Hur utveckla ett gott samarbete mellan habiliteringssjukgymnasten och föräldrar till barn med rörelsehinder?* Mälardalens högskola: Institutionen för Samhälls- och Beteendevetenskap.
- Aili, C. (2002). *Autonomi styrning och jurisdiktion. Barnmorskors tal om arbetet i mödrahälsovården.* Stockholms universitet, Pedagogiska Institutionen.
- Ainscow, M. (1998). Would it work in theory?: arguments for practitioner research and theorising in the special needs field. In C. Clark & D. Alan & A. Millward (Eds.), *Theorising Special Education*. London and New York: Routledge.
- Alexandersson, M. (1994). Fördjupad reflektion bland lärare - för ökat lärande. I T. Madsén (red.), *Lärares lärande*. Lund: Studentlitteratur.
- Areschoug, J. (2000). *Det sinnesslöa skolbarnet. Undervisning, tvång och medborgarskap 1925-1954.* Linköpings universitet.
- Argyris, C., & Schön, D. A. (1974). *Theory in Practice: Increasing Professional Effectiveness*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Arman, K., & Frölander, H.-E. (2000). *Utvecklingsbedömningar*. Mälardalens högskola: Institutionen för Samhälls- och Beteendevetenskap. Skriftserien Opuscula.
- Armstrong, D., Armstrong, F., & Barton, L. (1998). From theory to practice: special education and social relations of academic production. In C. Clark & D. Alan & A. Millward (Eds.), *Theorising Special Education*. London and New York: Routledge.
- Asplund, J. (1987). *Det sociala livets elementära former*. Göteborg: Bokförlaget Korpen.
- Bailey, D. J. (1984). A Triaxial Model of the Interdisciplinary Team and Group Process. *Topics Exceptional Children*, 51(No. 1), pp. 17-25.
- Bakhtin, M., M. (1986). *Speech Genres & Other Late Essays* (V. W. McGee, Trans.). Austin: University of Texas Press.
- Becker, H. S. (1970). *Sociological Work: Method and Substance*. Chicago: Aldine.
- Bengtsson, J. (1998). *Fenomenologiska utflykter*. Göteborg: Daidalos.
- Bentling, S. (1995). Sjuksköterskeprofessionen. Vetenskapliga idéer och kunskapsutveckling. Stockholm: Liber Utbildning.
- Bergman, M. (1995). Lärare för åldern 1-15 år. I Lärarförbundet (red.), *Lärarprofessionalism- om professionella lärare*. Stockholm: Lärarförbundet.
- Bille, B., & Olow, I. (red.). (1992/1999). *Barnhabilitering*. Stockholm: Liber.
- Billing Karlsson, L. (1990). Barnpsykologin gav förskolans metodik två ben att stå på. I I. Engdahl (red.), *Barnen Saken Kallet*. Lund: Studentlitteratur.
- Bjurwill, C. (1998). *Reflektionens praktik*. Lund: Studentlitteratur. Björck-Åkesson, E. (2001). Specialpedagogiken - ett mångfacetterat kunskapsfält. *Att Undervisa*, 5(2001), 13-18.
- Björck-Åkesson, E., & Granlund, M. (1995). Family Involvement in Assessment and Intervention: Perceptions of Professionals and Parents in Sweden. *Exceptional Children*, 61 May 1995(6), pp 520-535.
- Björck-Åkesson, E., & Granlund, M. (2005). Early Childhood Intervention in Sweden - A Developmental Systems Perspective. In M. Guralnick (Ed.), *The Developmental Systems Approach to Early Intervention*. Baltimore: Paul H Brookes Publishing Company.
- Björck-Åkesson, E., Granlund, M., & Simeonsson, R. J. (2005). Special education A system theory perspective. I E. Heimdahl Matsson & A.-L. Lange & L. Roll-Pettersson & M. Westling Allodi (red.), *Mångsidigt samspel. En vänbok till Siv Fischbein*. Stockholm: HLS Förlag.
- Björck-Åkesson, E., Brodin, J., Hellberg, G., & Lindberg, M. (1988). *Lekotek i Sverige - En kartläggning*. Kalmar: WRP International.
- Bladini, K. (2001). Specialpedagogers handledningssamtal. *Utbilder*, 3/4 2001, 26-28.
- Bladini, U.-B. (1990). *Från hjälpskolelärare till förändringsagent. Svensk speciallärarutbildning 1921-1981 relaterad till specialundervisningens utveckling och förändringar i speciallärarens yrkesuppgifter*. Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Blid, E., & Lindberg, M. (2004). *Lekotek från idé till verklighet*. Stockholm: Föreningen för Specialpedagoger inom habilitering och lekotek.
- Blid, E., & Stensland Junker, K. (1966). *Hur ett lekotek kom till och arbetar*: Informationsmaterial.

- Blomberg, I. (1934). *Sinnesslövårdens historia i korta drag*. Stockholm.
- Broady, D. (1986). Pedagogik som praktisk teori. I S. Selander (red.), *Kunskapens villkor. En antologi om vetenskapsteori och samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur. HTML-version.
- Broady, D. (Ed.). (1986). *Professionaliseringsfällan*. Stockholm: Carlsson Förlag AB.
- Brockstedt, H. (2000). *Slagsta skola och seminarium och dess föregångare skolan för sinnesslöa barn i Stockholm. Ideologi och praktik i undervisning av barn med utvecklingsstörning 1870-1950*. Stockholms universitet: Pedagogiska Institutionen.
- Brotherson, M., Jane. (1996). Interactive Focus Group Interviewing: A qualitative Research Method In Early Intervention. *Topics in Early Childhood Special Education, Spring 1994, Vol. 4(1), p.101, 118 p.*
- Börjesson, B. (1995). Det ideologiskt omstridda barnet. I K. Hultqvist & L. Dahlgren (red.), *Seedet och seedets villkor. En bok om barn och ungas välfärd*. Stockholm: HLS förlag.
- Börjesson, M. (1997). *Om skolbarns olikheter. Diskurser kring 'särskilda behov' i skolan – med historiska jämförelsepunkter*. Stockholm: Liber.
- Börjesson, M. (2003). *Diskurser och konstruktioner. En sorts metodbok*. Lund: Studentlitteratur.
- Calander, F., & Lindblad, S. (2005). Nu var det 2030. *Pedagogiska magasinet, 2005(1)*.
- Carlgrén, I., & Lindblad, S. (1992). Lärarprofessionalism - lojalitet eller självständighet. I I. Carlgrén & S. Lindblad & G. Sundgren & G. Arfwedsson (red.), *Lärarprofessionalism vad är det?* (Häftnen för didaktiska studier 34). Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. Didaktikum.
- Carlhed, C. (1998). "Alla behöver ju bra habilitering ..." - småbarnsföräldrars uppfattningar av stöd från habiliteringen. Mälardalens högskola: Institutionen för Samhälls-och Beteendevetenskap. Skriftserien Opuscula.
- Carlhed, C. (2003). Defining Dimensions of Family-Oriented Services in Early Childhood Intervention. *Scandinavian Journal of Disability Research, 5(No. 2 - 2003), 185-2002*.
- Carlhed, C., Björck-Åkesson, E., & Granlund, M. (2003). Parent perspectives on early intervention: the paradox of needs and rights. *The British Journal of Developmental Disabilities, 49, Part 2, July 2003(No 97), pp 69-80*.
- Carlsson, R., & Nilholm, C. (2004). Demokrati och inkludering - en begreppsdiskussion. *Utbildning & demokrati. Tidskrift för didaktik och utbildningspolitik, 13(2), 77-95*.
- Cirkulär 2001:89. Specialskolor, specialpedagogiskt stöd, habilitering m.m. Skolsektionen och avdelningen för hälso- och sjukvårdspolitik. Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet. Diarienummer 2001/1435, Lf 69/01*
- Colnerud, G., & Granström, K. (2002). *Respekt för läraryrket. Om lärares yrkesspråk och yrkesetik*. Stockholm: HLS Förlag. Ny omarbetad upplaga.
- Dahlberg, G., & Åsén, G. (1986). *Perspektiv på förskolan*. Forskningsgruppen för läroplansteori och kulturreproduktion. Institutionen för pedagogik. Högskolan för lärarutbildning i Stockholm.
- Danielsson, L., & Liljeroth, I. (1983). *Människokunskap ur ett helhetsperspektiv. Om elever med psykiska särdrag/psykos om specialpedagogik och helhetsperspektiv med djup och kontinuitet om kunskapsbildning i undervisning, utbildning och forskning*. Göteborgs universitet: Institutionen för specialpedagogik. Rapport nr. 1. September 1983.
- DePoy, E., & Gitlin, L. N. (1999). *Forskning - en introduktion*. Lund: Studentlitteratur.
- Ds S 1976:7. Samverkan i barnomsorgen II. Handikappade barns förskolevistelse. Förslag från barnomsorgsgruppen*. Stockholm: Socialdepartementet.
- Ds S 1979:12. Förslag om samordnad habilitering. Diskussionspromemoria. Omsorgskommittén*. Stockholm: Socialdepartementet.
- Dysthe, O., & Igländ, M.-A. (2003). Vygotskij och sociokulturell teori. I O. Dysthe (red.), *Dialog, samspel och lärande*. Lund: Studentlitteratur.
- Ekholm, M. (1989). *Lärares fortbildning och skolutveckling*. Översikt och funderingar. Stockholm: Nordiska Ministerrådet, Nord 1989:22.
- Ekholm, M. (1995). Lärare, professionalitet och yrkeskvalitet. I Lärarförbundet (red.), *Lärarprofessionalism- om professionella lärare*. Stockholm: Lärarförbundet.
- Ekström, P. (2004). *Makten att definiera. En studie av hur beslutsfattare formulerar villkor för specialpedagogik verksamhet*. Göteborg: ACTA Universitatis Gothoburgensis.
- Ellström, P.-E. (1992). *Kompetens utbildning och lärande i arbetslivet*. Stockholm: Publica.
- Emanuelsson, I., Persson, B., & Rosenqvist, J. (2001). *Forskning inom det specialpedagogiska området - en kunskapsöversikt*. Stockholm: Skolverkets monografiserie.
- Engdahl, I. (Ed.). (1990). *Barnet Saken Kallet*. Lund: Studentlitteratur.
- Ericsson, M. (2003). Hur har det gått för specialpedagogerna inom habiliteringarna? Uppföljning av 2002 års

- fortbildningsdagar. *Medlemsnytt för föreningen för specialpedagoger inom habilitering och lekotek, No 2 - 2003, 9-10.*
- European Agency for Development in Special Needs Education. (2005). *Early Intervention in Europe. Trends in 17 European Countries*: www.europeanagency.org/publications/agency_publications/early_int/swedish.
- Fischbein, S. (1996). *Specialpedagogik och lärarutbildning*. Pedagogisk forskning i Sverige, Årgång 1 1996(No.2), 89-99.
- Fischbein, S. (2001). Specialpedagogisk kunskap från olika teoretiska utgångspunkter. *Att Undervisa, 4(2001), 18-19.*
- Fischbein, S. (2004). *Ut/Bildningsvetenskap och Special/Pedagogik*. Opublicerat manuskript.
- Florin, C. (1987). *Kampen om katedern*. Acta Universitatis Umensis, Umeå.
- Florin, C., & Johansson, U. (1993). "Där de härliga lagrarna gro..." *Kultur, klass och kön i det svenska läroverket 1850-1914*. Stockholm: Tidens förlag.
- Forslund, K., & Jacobsen, M. (2000). *Professionell kompetens hos pedagoger inom förskolan. En studie av kompetens inom en arbetsgrupp som arbetar med gruppintegration av funktionshindrade barn*. (LiU-PEK-R-218). Linköpings universitet: Institutionen för beteendevetenskap.
- Fröbel, F. (1995). *Människans fostran*. Lund: Studentlitteratur.
- Föreningsdokumentation. (1979-1995).* Protokoll och skrivelser, opublicerade dokument. Föreningen Svenska Lekotek.
- Gadamer, H.-G. (1997). *Sanning och metod - i urval* (A. Melberg, Trans.). Göteborg: Daidalos.
- Goodson, I. F. (1996). *Att stärka lärarnas röster. Sex essäer om lärarforskning och lärar-forskarsamarbete*. Stockholm: HLS Förlag.
- Goodson, I. F. (1999). Professionalism i reformtider. *Pedagogiska magasinet, 1999:4, s. 7-12.*
- Granath, M. (1990). Gamla och nya definitioner av yrkeskompetens. I I. Engdahl (red.), *Barnet Saken Kallet*. Lund: Studentlitteratur.
- Granberg, O. (1996). *Lärande i organisationer Professionella yrkesutövares strategier vid organisatorisk förändring*. Seminariet för miljöpedagogik och kunskapsförändring. Stockholms universitet: Pedagogiska institutionen.
- Granberg, O. (2004). *Lära eller läras. Om kompetens och utbildningsplanering i arbetslivet*. Lund: Studentlitteratur.
- Granberg, O., & Ohlsson, J. (2000). *Från lärandets loopar till lärande organisationer*. Lund: Studentlitteratur.
- Granlund, M., & Björck-Åkesson, E. (1993). *Fortbildning av förskolekonsulenter i familjeorienterad habilitering - process och utfall*. Högskolan i Jönköping: Rapporter inom handikappområdet. Nr. 14, 1993.
- Granlund, M., Steensson, A-L, Sundin, M., & Philipsson, E. (1993). *Teamsamspel – studier av upplevelser, process och utfall när habiliteringsexperter arbetar i team runt flerhandikappade barn*. Stockholm: Stiftelsen ala.
- Granlund, M., & Björck-Åkesson, E. (1996). Inservice training of pre-school consultants in family-oriented intervention-training process and outcome. *The British Journal of Developmental Disabilities, Vol. XLII, Part 1, January, 1996(No. 82), 1-23.*
- Granlund, M., & Steensson, A.-L. (1999). Team över tid - en longitudinell studie av teamfunktion. I M. Granlund (red.), *Elever med flera funktionsnedsättning i särskolan. Utbildningens effekter och effektivitet*. Stockholm: Stiftelsen ALA.
- Grimmett, P. (1988). The Nature of reflection and Schön's Conception in Perspective. In P. Grimmett & G. L. Erickson (Eds.), *Reflection in Teacher Education*. New York and London: Teachers College Press, Columbia University.
- Grimmett, P., & Erickson, G. L. (Eds.). (1988). *Reflection in Teacher Education*. New York and London: Teachers College Press, Columbia University.
- Gross, E. (1955). *Work and society*. New York: The Thomas Y Crowell Company
- Grunevald, K. (2002). Handikapphistoria och etik. *intra. Om flerhandikapp och inlärningssvårigheter i kultur och samhälle, 2002,(Nr. 3), 27-28.*
- Gunnarsson, B.-L. (1992). *Forskning om fackspråk*. Uppsala universitet: Forskningsgruppen för text- och fackspråksstudier.
- Gunnarsson, B.-L. (1997). Texten i och för organisationen. I P. Linell & L. Ahrenberg & L. Jönsson (red.), *Samtal och språkanvändning i professionerna* (Vol. Rapport från Aslas höstsymposium Linköping, 6-7 november 1997). Uppsala: ASLA.
- Gustavsson, B. (2000). *Kunskapsfilosofi. Tre kunskapsformer i historisk belysning*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Gustavsson, B. (red.), (2004). *Kunskap i det praktiska*. Lund: Studentlitteratur.

- Göransson, B. (1997). *Profession på väg Markering Etablering Sveriges Psykologförbunds start och förhistoria*. Stockholm: Sveriges Psykologförbund.
- Göransson, K. (2004). *Barn som blir elever - om olikheter, undervisning och inkludering*. Stockholm: FUB's forskningsstiftelse **ala**.
- Göransson, B. (1990). *Det praktiska intellektet. Datoranvändning och yrkeskunnande*. Stockholm: Carlssons.
- Hab-bladet. (1/2003). *Hab-bladet. Tvärsektionen för Barn- och ungdomshabiliteringar i Sverige*. www.habcenter.org. 11/2003(no 1), 8.
- Hagström, T. (1992). *Kegans Neopiagetianska teori: Meningskonstruktion och utveckling*. Föreläsning 1992 02 05. Bearbetning och utskrift: Björn Widinghoff. Stockholms universitet: Pedagogiska institutionen.
- Hagström, T. (1996). Utveckling, vuxenliv och arbete. Det postformella perspektivet utifrån neo-Piagetiansk teori. I A. Löfberg & J. Ohlsson (red.), *Miljöpedagogik och kunskapsbildning. Teori, empiri och praktik*. Stockholms universitet: Pedagogiska institutionen.
- Hagström, T. (1999). *Ungdomar i övergångsåldern - handlingsutrymme och rationalitet på väg in i arbetslivet*. Lund: Studentlitteratur.
- Handahl, G., & Lauvås, P. (2000). *På egna villkor. En strategi för handledning*. Lund: Studentlitteratur.
- Hansson, H. (1998). *Kollektiv kompetens. En studie av skicklig interaktiv handling*. Göteborg: BAS.
- Hansson, H. (2003). *Kollektiv kompetens*. Lund: Studentlitteratur.
- Haug, P. (1998). *Pedagogiskt dilemma: Specialundervisning*. Stockholm: Skolverket.
- Have ten, P. (1999). *Doing Conversation Analysis: A Practical Guide*. London: SAGE Publications.
- Hellidin, R. (1998). *Kommunerna och den specialpedagogiska verksamheten*. Stockholm: HLS Förlag.
- Hellidin, R. (2002). *Specialpedagogisk forskning - en kritisk granskning i ett omvärldsperspektiv*. Stockholm: Skolverket.
- Henckel, B. (1990). *Förskollärare i tanke och i handling. En studie kring begreppen arbete, lek och inläring*. Umeå universitet: Pedagogiska institutionen.
- Hermansen, M. (2000). *Lärandets universum*. Lund: Studentlitteratur.
- Holgersson, L. (1985). Vilken professionalism vill vi ha i socialt arbete? I D. Broady (red.), *Professionaliseringsfällan Vuxenutbildning. Arbetsdelning. Yrkeskunnande*. Stockholm: Carlsson Bokförlag AB.
- Holquist, M. (1986). Introduction (V. W. McGee, Trans.). In C. Emerson & M. Holquist (Eds.), *Speech Genres & Other Late Essays*. Austin: University of Texas Press.
- Hultqvist, K. (1995). En nutidshistoria om barns välfärd i Sverige. Från Fröbel till dagens decentraliseringsprojekt. I K. Hultqvist & L. Dahlgren (red.), *Seendet och seendets villkor. En bok om barn och ungas välfärd*. Stockholm: HLS förlag.
- Högberg, B. (1996). *Det handikappade barnet i vuxenvärlden. En reflektion över möjligheten att mötas*. Stockholms universitet: Pedagogiska institutionen.
- Högberg, B. (1998). *Baslinjen - en studie av kunskapsbildning och fou-intresse inom habiliteringsdivisionen*. Stockholm: Omsorgsnämnden. FoU-enheten i samverkan med habiliteringsdivisionen.
- Igland, M.-A., & Dysthe, O. (2003). Mikhail Bakhtin och sociokulturell teori. I O. Dysthe (red.), *Dialog, samspel och lärande*. Lund: Studentlitteratur.
- Jahren Kristoffersen, N. (red.), (1998). *Allmän omvårdnad 1, Profession och ämnesområde-utveckling, värdegrund och kunskap*. Stockholm: Liber AB.
- Janson, U. (2001). Med vilken rätt? Tankar om legitimitet i pedagogisk verksamhet. I B. Qvarsell (red.), *Pedagogik i barns socialisation- texter om ingripandens legitimitet*. Forskningsrapporter, nr 64, 2001 Barnpedagogiskt forum. Stockholms universitet: Pedagogiska institutionen.
- Janson, U., Hagelin, E., & Hermodsson, A. (1990). Ju mer vi är tillsammans...- om samverkan i tjänstesektorn. I D. Lagerberg & C. Sundelin (red.), *Barnfamiljerna och samhällets ambitioner. Granskning av mål och verklighet. Slutrapport från ett forskningsprojekt*. Stockholm: Liber.
- Johansson, J.-E. (1992). *Metodikämnet i förskollärarytbildningen. Bidrag till en traditionsbestämning*. Acta Universitatis Gothoburgensis, Göteborg.
- Josefson, I. (1991). *Kunskapens former*. Stockholm: Carlssons Bokförlag.
- Josefson, I. (1998). *Läkarens yrkeskunnande*. Lund: Studentlitteratur.
- Josefson, I. (1999). Kunskapsutveckling med högskolans hjälp. I I. S. 1999:69. (red.), *Individen och arbetslivet. Perspektiv på det samtida arbetslivet kring sekelskiftet 2000*. Slutbetänkande från Arbetslivsdelegationen. (s. 137-148). Stockholm: Fakta info direkt.
- Karlsson, M. (2004). *Ingenting nytt men... En studie av upplevelser av och förändring efter fortbildning*.

- Mälardalens högskola: Institutionen för Samhälls- och Beteendevetenskap.
- Keen, K. (1992/2002). *Kompetens - vad är det?* Malmö: Idmans förlag.
- Kennedy, M. M. (1999). The Role of the Preservice Teacher Education. In L. Darling-Hammond & G. Sykes (Eds.), *Teaching as the Learning Profession - Handbook of Policy and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Kilander, A.-K. (2005). Sammanfattning av föreläsning under fortbildningsdagarna 2005. *Medlemsnytt för föreningen för specialpedagoger inom habilitering och lekotek, No 3 - 2005*, s. 25.
- Kolb, D. (1996). Management and the learning process. In K. Starkey (Ed.), *How organizations Learn*. London: International Thomson Business Press.
- Korolija, N. (1995:4.). *Två, tre eller flera parter. Om flerpartssamtalet i diskurs-och konversationsanalys*. (Arbetsrapporter från Tema K 1995:4). Linköpings universitet: Tema Kommunikation.
- Krejsler, J. (2005). Professions and their Identities: How to explore professional development among (semi-) professions. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 49(4), 335-375.
- Kreuger, R. A. (1998). *Analyzing & Reporting Focus Group Results* (Vol. Focus Group Kit 6). Thousand Oaks: Sage Publication.
- Kroksmark, T. (2005). *Kvalitetsdialogen 2004. Förskola, grundskola och gymnasieskola i Göteborg*. Göteborg: <http://www.goteborg.se/>.
- Kylén, G. (1979). *Helhetssyn på människan*. Stockholm: Stiftelsen ala.
- Kylén, G. (1985). *Jag, Du och Materien*. Stockholm: Stiftelsen ala.
- Larsson, J. (1990). *Mötet, mönstret, magin. Förskollärares yrkeskompetens* (FoU rapport nr 121). Stockholm: Socialtjänsten, Forsknings- och Utvecklingsbyrån.
- Larsson, M. (2001). Organiserande av stöd och service till barn med funktionshinder. Om projektnät, språkliga förpackningar och institutionella paradoxer. Lunds universitet.
- Lauvås, P., & Handahl, G. (1993). *Handledning och praktisk yrkesteor*. Lund: Studentlitteratur.
- Leino, A.-L., & Drakenberg, M. (1993). *Methaphor: An educational perspective*. (Vol. Universitatis Helsingiensis Research Bulletin No. 84). Helsinki Department of Education. University of Helsinki.
- Lidholt, B. (1999). *Anpassning, kamp och flykt. Hur förskolepersonal handskas med effekter av besparingar och andra förändringar i förskolan*. Acta Universitatis Upsaliensis., Uppsala.
- Liljeröth, I. (1987). Specialpedagogik i utbildning och undervisning. I H. Dahlgren & L. Gunnarsson & G. Kärrby (red.), *Barnets väg genom förskola, skola och in i vuxenlivet*. Lund: Studentlitteratur.
- Liljestrand, J. (2003). Hans Knutagård: Introduktion till verksamhetsteori. *Utbildning och Demokrati*, 12(3), 121-125.
- Lindahl, M. (2002). *Vårda-vägleda-lära. Effektstudie av interventionsprogram för pedagogers lärande i förskolemiljön*. Acta Universitatis Gothoburgensis, Göteborg.
- Lindberg, M. (1995). *Arbetsuppgifter för specialpedagog/förskolekonsulent som arbetar vid barnhabilitering*. Rockneby: Lekoteksnytt.
- Lindberg, O. (2005). Vad är det för mening med lärarna? *Pedagogiska magasinet*, 2005(1).
- Linell, P. (1990). The power of dialogue dynamics. In I. Marková & K. Foppa (Eds.), *The Dynamics of Dialogue*. London: Harvetser Wheatsheaf.
- Linell, P. (1993:3). *Going beyond actors' meanings in dialogue analysis. Reflections on the coding of discourse contributions and discourse episodes*. Linköpings universitet: Tema Kommunikation.
- Linell, P. (1994). *Transkription av tal och samtal: Teori och praktik* (Arbetsrapport ifrån tema Kommunikation, 1994:9). Linköpings universitet.
- Linell, P. (1996:4.). *Socialkonstruktionismen som social konstruktion* (Arbetsrapporter ifrån Tema K 1996:4). Linköpings universitet: Tema Kommunikation.
- Linell, P. (1998 a). *Approaching Dialogue. Talk, Interaction, Contexts in Dialogical Perspectives*. Amsterdam: John Benjamins.
- Linell, P. (1998 b). Interaktionen i samtal - en teoretisk bakgrund. I P.-A. Forstorp & P. Linell (red.), *Samtal pågår. Dialogiska perspektiv på svenska mediedebatter*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- Linell, P. (1999:2). *A Dialogical Conception of Focus Groups and Social Representations*. Linköpings universitet: Arbetsrapporter ifrån Tema Kommunikation.
- Linell, P. (2002:2). *What is dialogism? Aspect and elements of a dialogical approach to language, communication and cognition* (Arbetsrapporter från Tema K). Linköpings universitet: Tema kommunikation.
- Lpfö 98. (1998). Läroplan för förskolan. Regeringskansliet: Utbildningsdepartementet.
- Lübcke, P. (red.), (1988). *Filosoflexikonet. Filosofer och filosofiska begrepp från A till Ö*. Stockholm: Forum.
- Madsen, B. (2001). *Socialpedagogik*. Lund: Studentlitteratur. Magnusson, A. (1998). *Lärarkunskapens uttryck - en*

- studie av lärarens självförståelse och vardagspraktik.* Linköpings universitet.
- Malmberg, K. (1997). *Formella och faktiska strategier för lärarens kompetensutveckling i en decentraliserad skola.* En rapport från SLAV 2-projektet (Nr 209). Uppsala universitet: Arbetsrapporter från Pedagogiska institutionen.
- Malmgren Hansen, A. (1996). *Utvärdering av specialpedagogisk påbyggnadsutbildning vid Lärarhögskolan i Stockholm.* Slutrapport 1995. Lärarhögskolan i Stockholm: Institutionen för specialpedagogik.
- Specialpedagogisk kunskap: Utvecklingsarbete nr 1- 1996.
- Malmgren Hansen, A. (2002). *Specialpedagoger - nybyggare i skolan.* Stockholm: HLS förlag.
- Maltén, A. (1995). *Lärarkompetens.* Lund: Studentlitteratur.
- McConkey, R. (2005). *Multi-agency working: An excuse for inaction?* Institute of Nursing Research, University of Ulster, N. Ireland: Revised Paper presented at Conference organised by University of Aberdeen, June 2005.
- Meier, A., Reid, L. V., & Scheyette, A. (2003). *The Community Speaks! Using Focus Groups in Participatory Research to Tap Collective Experience, Attitudes and values.* Chapel Hill: University of North Carolina, School of Social Work.
- Merriam, S. B. (1994). *Fallstudien som forskningsmetod.* Lund: Studentlitteratur.
- Molander, B. (1997). *Arbetets kunskapsteori.* Stockholm: Dialoger.
- Morgan, D., L. (1996). Focus Groups. *Annual Review of Sociology*, 22, 129-152.
- Mullins, P. (2002). Peirce Abduction and Polanyi's Tacit Knowing. *The Journal of Speculative Philosophy*, 16(3), 198-224.
- Nielsen, K., & Kvale, S. (Eds.). (2000). *Mästarlära. Lärande som social praxis.* Lund: Studentlitteratur.
- Nilholm, C. (2003). *Perspektiv på specialpedagogik.* Lund: Studentlitteratur.
- Nilholm, C. (2004). Specialpedagogik och demokrati. *Utbildning och Demokrati*, 12(2/2004), 5-12.
- Näs, C. (2003). Specialpedagogen: Förkunskaper som specialpedagog inom Habiliteringen. *Hab-bladet. Tvärsektionen för Barn-och ungdomshabiliteringar i Sverige.*, 11/2003(no 2), 6 (22).
- Näslund, J., & Granström, K. (1998). *Professionell utveckling hos lärare genom handledning* (FOG Rapport nummer 40). Linköpings universitet: Institutionen för pedagogik och psykologi.
- Ohlsson, J. (1996). *Kollektivt lärande. Lärande i arbetsgrupper inom barnomsorgen.* (Rapport nr. 26, seminariet för miljöpedagogik och kunskapsbildning). Stockholms universitet: Pedagogiska institutionen.
- Osher, T. W., & Osher, D. M. (2002). The Paradigm Shift to True Collaboration with Families. *Journal of Child and Family Studies*, 11 March 2002(No. 1), pp 47-60.
- Oxford (Ed.). (1997). *Dictionary & Thesaurus.* Oxford: University Press.
- Peirce, C. (1990). *Pragmatism och kosmologi.* Göteborg: Daidalos.
- Persson, B. (1998). *Den motsägelsefulla specialpedagogiken - Motiveringar, genomförande och konsekvenser.* Göteborgs universitet: Institutionen för specialpedagogik.
- PM 1988:51. *Barn med handikapp i förskola/fritidshem.* Rapport från en konferens på Sjudarhöjden i Sigtuna 19-20 mars 1987. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Polanyi, M. (1966). *The Tacit Dimension.* Gloucester, Mass.
- Potter, J., & Wetherell, M. (1987). *Discourse and Social Psychology. Beyond Attitudes and Behaviour.* London: Sage Publications.
- Price, E. (1988). *Barnhabilitering - Teamarbete inom specialistvård och samverkan med primärvård och kommun.* Delrapport 1. Skövde: Barnhabiliteringen, länssjukvården. Forskningsrådet, Skaraborgs läns landsting.
- Price, E. (1989). *Barnhabilitering - Teamarbete inom specialistvård och samverkan med primärvård och kommun.* Delrapport 2 Ledningsfunktion och gruppsamverkan - en intervjuundersökning. Skövde: Barnhabiliteringen, länssjukvården. Forskningsrådet, Skaraborgs läns landsting.
- Price, E. (1990). *Barnhabilitering - Teamarbete inom specialistvård och samverkan med primärvård och kommun.* Delrapport 3 - en intervjuundersökning. Skövde: Barnhabiliteringen, länssjukvården. Forskningsrådet, Skaraborgs läns landsting.
- Puchta, C., & Potter, J. (1999). Asking elaborate questions: Focus groups and the management of spontaneity. *Journal of Sociolinguistics*, 3/3, 314-335.
- Puchta, C., & Potter, J. (2002). Manufacturing individual opinions: Market research focus groups and the discursive psychology of evaluation. *British Journal of Social Psychology*, 41, 345-363.
- Puchta, C., & Potter, J. (2004). *Focus Group Practice.* London: SAGE Publications.
- Regeringens proposition 1998/99:105.* Elever med funktionshinder - ansvar för utbildning och stöd.
- Robinson, M., Anning, A., & Frost, N. (2005). 'When is a teacher not a teacher?': knowledge creation and the professional identity of teachers within multiagency teams. *Studies in Continuing Education*, 27(2), 175-191.
- Rohlin, M. (1988). *Yrkeskompetens i barnomsorgen. En studie av barnomsorgspersonalens föreställningar om sin*

- yrkeskompetens och dess värde. Högskolan för Lärarutbildning i Stockholm: Institutionen för pedagogik.
- Rolf, B. (1991). *Profession, tradition och tyst kunskap. En studie i Michael Polanyis teori om den professionella kunskapens tysta dimension*. Nya Dalkarlshtytan: Bokförlaget Nya Doxa AB.
- Sahlin, B. (2005). *Utmaning och omtanke. En analys av handledning som en utvidgad specialpedagogisk funktion i skolan med utgångspunkt i tio pionjärens berättelser*. HLS Förlag, Studies in Educational Sciences 75, Lärarhögskolan i Stockholm.
- Sandberg, H. (1997). *Team i utveckling*. Lund: Studentlitteratur.
- Schön, D. A. (1987). *Educating the Reflective Practitioner Toward a New Design for Teaching and Learning in the Professions*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Schön, D. A. (1988). Coaching Reflective Teaching. In P. Grimmett & G. L. Erickson (Eds.), *Reflection in Teacher Education*. New York and London: Teachers College Press, Columbia University.
- Schön, D. A. (1983/1991). *The Reflective Practitioner. How Professionals Think in Action*. Aldershot Hants: Avebury. Paperback edition (Hardback 1983).
- Selander, S. (1988). *Kort inledning om professionaliseringsforskning, Professionalisering* (Vol. 4-5). Stockholm: SPOV Studier av den pedagogiska väven. Högskolan för Lärarutbildning i Stockholm.
- Selander, S. (Ed.). (1989). *Kampen om yrkesutövning, status och kunskap. Professionaliseringens sociala grund*. Lund: Studentlitteratur.
- Simmons-Christenson, G. (1977). *Förskolepedagogikens historia*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Sjöberg, E. (1997). *Barn som behöver mer - om arbetsmetoder, handlingsplaner och föräldraåsikter i förskolan*. Stockholms stad: FoU-rapport 1997:1.
- Sjöberg, E. (1998). FoU-rapport 1998:13 *Funktionshindrade förskolebarn - i centrum för tre omsorger*. Stockholm: Resursförvaltningen skola och socialtjänst, Forsknings- och Utvecklingsenheten.
- Skagen, K. (2003). Handledningsamtal i Bakhtin-perspektiv. I O. Dysthe (red.), *Dialog, samspel och lärande*. Lund: Studentlitteratur. Socialstyrelsen. (1978). *Samverkan i barnomsorgen*. Studiehäfte. Lund: LiberLäromedel.
- Socialstyrelsen. (1978:2.). *Socialstyrelsen anser 1978:2 - om förskolan*. Stockholm
- Socialstyrelsen. (1985). Allmänna råd från socialstyrelsen 1985:9. *Barn och ungdomar med handikapp*. Socialtjänsten. Stockholm.
- Socialstyrelsen. (1994:4). *Barns villkor i förändringstider*. Slutrapport. Stockholm: Socialstyrelsen följer upp och utvärderar 1994:4.
- Socialstyrelsen. (1995:2). Allmänna råd från Socialstyrelsen 1995:2. *Barnomsorgen i socialtjänstlagen*. Stockholm.
- Socialstyrelsen. (2003). *Tillgång till habilitering och rehabilitering för barn och ungdomar med funktionshinder - en kartläggning*. Stockholm: Socialstyrelsen. Uppföljning och utvärdering, artikelnr: 2003-103-2.
- SOSFS 1993:5 (M). Ändring i Socialstyrelsen allmänna råd och föreskrifter SOSFS 1988:12. Stockholm: Socialstyrelsens författningssamling.
- SOU 1972:26. Förskolan Del 1. Stockholm: Betänkande avgivet av 1968 års barnstugeutredning. Socialdepartementet.
- SOU 1972:27. Förskolan Del 2 Betänkande avgivet av 1968 års barnstugeutredning. Stockholm: Socialdepartementet.
- SOU 1975:67. Utbildning i samspel. Stockholm: Betänkande avgivet av 1968 års barnstugeutredning. Socialdepartementet.
- SOU 1975:87. Samverkan i barnomsorgen. Betänkande från arbetsgruppen för samhällets barnomsorg. Stockholm: Socialdepartementet.
- SOU 1981:26. Omsorger om vissa handikappade. Stockholm: Betänkande från omsorgskommittén. Socialdepartementet.
- SOU 1990:19. Handikapp och välfärd? - en lägesrapport. Stockholm: Betänkande av 1989 års Handikapputredning. Socialdepartementet.
- SOU 1991:46. Handikapp Välfärd Rättvisa. Stockholm: Betänkande av 1989 års Handikapputredning. Socialdepartementet.
- SOU 1991:56. Kompetensutveckling - en utmaning. Stockholm: Delbetänkande av kompetensutredningen. Arbetsmarknadsdepartementet.
- SOU 1998:31. Det gäller livet. Stöd och vård till barn och ungdomar med psykiska problem. Stockholm: Slutbetänkande av barnpsykiatrikommittén. Socialdepartementet.
- SOU 1998:66. Funktionshindrade elever i grundskolan. Stockholm: Slutbetänkande av Utredningen om funktionshindrade elever i skolan. Utbildningsdepartementet.

- SOU 1999:63. Att lära och leda. En lärarutbildning för samverkan och utveckling. Stockholm: Lärarutbildningens slutbetänkande. Utbildningsdepartementet.
- SOU 2000:114. Samverkan. Om gemensamma nämnder på vård och omsorgsområdet. Stockholm: Betänkande av Samverkansutredningen. Socialstyrelsen.
- SOU 2003:35. För den jag är. Om utbildning och utvecklingsstörning. Stockholm: Delbetänkande av Carlbeck-kommittén.
- SOU 2004:98. För oss tillsammans. Om utbildning och utvecklingsstörning. Stockholm: Slutbetänkande av Carlbeck-kommittén.
- Stangvik, G. (1994). *Spesialpedagogikk. Begrepsgrunnlag og utviklingslinjer. På oppdrag av Skolverket. Alta Laererhogskole/Universitetet i Trondheim.*
- Stensland Junker, K. (1972). *Selective attention in infants and consecutive communicative behaviour.* Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Stensland Junker, K. (1975). *Den lilla människan - Kontakt och stimulans- livets första villkor.* Stockholm: Natur och Kultur.
- Stiftelsen Allmänna Barnhuset, & Barnpsykiatrikommittén. (1997). *Växa på egna villkor. Om barnhabiliteringens insatser för att förebygga, lindra och bota psykiska problem.* Stockholm: Stiftelsen Allmänna Barnhuset.
- Strauss, A., L. (1987). *Qualitative Analyses for Social Scientists.* Cambridge: Cambridge university Press.
- Swedish Toy Library Association. (1981). *Toy Library in Society. Proceedings of the 2nd International Conference of Toy Libraries.* Stockholm, Sweden June 15, 1981. Stockholm: Svenska Lekoteksförningen.
- Svenonius H:r, U., Strinnholm, C., Malmgren Hansen, A., & Fischbein, M. (1993). *Utvärdering av specialpedagogisk påbyggnadsutbildning vid högskolan för lärarutbildning i Stockholm.* Delrapport: Studerande antagna hösten 1990. Stockholm: HLS - Institutionen för specialpedagogik.
- Svenska Akademiens ordlista (1998). *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket.* Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Svensson, L. G. (2002). *Professionella villkor och värderingar. En sociologisk studie av akademiker i 1990-talets Sverige.* Research report no. 126 from Department of Sociology Goteborg University.
- Säljö, R. (2000). *Lärande i praktiken. Ett sociokulturellt perspektiv.* Stockholm: Prisma.
- Säll, E. (2000). *Lärrrollens olika skepnader; estradör, regissör och illuminatör. En longitudinell studie av blivande lärares föreställningar.* Acta Universitatis Upsaliensis, Uppsala.
- Söderström, M. (1990). *Det svårfångade kompetensbegreppet.* (Pedagogisk forskning i Uppsala 94.). Uppsala universitet: Pedagogiska institutionen.
- Thunborg, C. (2004). Yrkesidentiteter i rörelse. I P.-E. Ellström & H. Glenn (red.), *Lärande och förändring i organisationer. Om pedagogik i arbetslivet.* Lund: Studentlitteratur.
- Tideman, M., Rosenqvist, J., Lansheim, B., Ranagård, L., & Jacobsson, K. (2004). *Den stora utmaningen. Om att se olikheter som resurs i skolan. En studie om "elever i behov av särskilt stöd" och definition av normalitet och avvikelser i skolan:* Högskolan i Halmstad. Malmö Högskola.
- Tillgren, P., & Wallin, E. (1999). Fokusgrupper - historik, struktur och tillämpning. *Socialmedicinsk tidskrift, nr 4/1999, 312-321.*
- Torstendahl, R. (1989). Professionalisering, stat och kunskapsbas. Förutsättningar för en teoribildning. I S. Selander (red.), *Kampen om yrkesutövning, status och kunskap. Professionaliseringens sociala grund.* Lund: Studentlitteratur.
- Torstendahl, R. (1990a). Introduction: promotion and strategies of knowledge based groups. In R. Torstendahl & M. Burrage (Eds.), *The Formation of Professions. Knowledge, State and Strategy.* London: Sage Publications.
- Torstendahl, R. (1990b). Essential properties, strategic aims and historical development: three approaches to theories of professionalism. In M. Burrage & R. Torstendahl (Eds.), *Professions in theory and history. Rethinking the study of the professions.* London: Sage Publications.
- Torstendahl, R. (2003). Professionella som experter. Specialistkunskap i politik och samhälle under efterkrigstiden. I E. Ersson & L. Öberg (red.), *Erfarenhetens rum och vägar.* Tumba: Mångkulturellt Centrum.
- Torstendahl, R. (2004). *Professionsforskning.* Underlag för Professionsseminariet. Mälardalens högskola.
- Tvårsektionsgruppen inom Barn- och Ungdomshabiliteringen, FUB, RBU, & RFA. (1993). *Bra habilitering för barn och ungdom, om habiliteringsorganisationen för barn och ungdomar i Sverige - en programförklaring gemensamt utformad av de tre föräldra- och handikapporganisationerna.*
- Törnvall, M.-L., & Forslund, K. (1995). *Lärares professionella utveckling . Teorigrund, metodiska ansatser och egna utvecklingsprocesser.* (LiU-PEK-R187). Linköpings Universitet: Institutionen för pedagogik och psykologi.

- U 2000:01. (2001). Specialpedagogiska institutet. Myndigheten för statens stöd i specialpedagogiska frågor. Förslag från MYS utredningen. Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- Ullman, A. (1988). Den professionella vägen till sanning. Några reflektioner kring de professionellas tolkningsföreträde. *Professionalisering*, 4-5, 108-117.
- Varverud, I. (1990). Statsbidragets historia. I I. Engdahl (red.), *Barnet Saken Kallet*. Lund: Studentlitteratur.
- Vernersson, I.-L. (1995). *Speciallärares kunskaper och kompetens. Intervjuer med tio speciallärare*. Linköpings Universitet.
- Westerlund, U. (1985). *Professionalisering och polarisering., Professionaliseringsfällan Vuxenutbildning. Arbetsdelning. Yrkeskunnande*. Stockholm: Carlsson Bokförlag AB.
- Wibeck, V. (1998:1). *Att arbeta med fokusgrupper*. Linköpings universitet: Arbetsrapporter ifrån Tema Kommunikation
- Wibeck, V. (2000). *Fokusgrupper. Om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.
- Wibeck, V. (2002a). *Genmat i fokus. Analyser av fokusgruppssamtal om genförändrade livsmedel*. Linköpings universitet.
- Wibeck, V. (2002b). Landmärken och Utflyktsstigar: hur deltagare i fokusgrupper samtalar om genförändrade livsmedel. I P. Linell & K. Aronsson (red.), *Jagen och rösterna: Goffman, Viveka & samtalet* (Vol. SIC 42, 2002). Linköpings universitet: Tema Kommunikation.
- Wilhelmsson, L. (1998). *Lärande dialog. samtalsmönster, perspektivförändring och lärande gruppsamtal*. (Vol. 1998:16). Stockholms universitet: Pedagogiska Institutionen.
- Winther Jørgensen, M., & Phillips, L. (1999). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur. World Health Organization. (2001). *International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)*. Geneva, Switzerland. Yetim, F. (2001). A Meta-Communication Model for Structuring Intercultural Communication Action Patterns. *Siggroup Bulletin*, 22(2), 16-20.
- Åhsgren, I. (2003a). Tvärsektionens historik. *Hab-bladet. Tvärsektionen för Barnoch ungdomshabiliteringar i Sverige*. www.habcenter.org, 11/2003(no 2), 3-3.
- Åhsgren, I. (2003b). Yrkesutveckling inom BUH. *Hab-bladet. Tvärsektionen för Barn-och ungdomshabiliteringar i Sverige*. www.habcenter.org, 11/2003(no 2), sid. 4-5.
- Åman, K. (1999). *Handledning "En modegrej" eller "ett sätt att få lite mer eld i brasan" - En studie av lärares uppfattning av handledning i grundskolan*. Uppsats inom fördjupningskurs i pedagogik 61-80 poäng, Lärarhögskolan i Stockholm.
- Åman, K. (2002). *Specialpedagogens roll inom tidig intervention - att beskriva och analysera dimensioner av professionell kompetens. Delstudie 1 - Dokumentation av en yrkesgrupps reflexioner kring professionen*. (CHILD rapport no 1 2002). Mälardalens högskola: Institutionen för Samhälls-och Beteendevetenskap.
- Åman, K. (2004). *Specialpedagogens roll inom tidig intervention - att beskriva och analysera dimensioner av professionell kompetens. Delstudie 2 - En enkätstudie om pedagoger vid barn- och ungdomshabiliteringar*. (CHILD rapport no 6). Mälardalens högskola: Institutionen för Samhälls-och Beteendevetenskap.
- Åman, K., & Lindberg, M. (2001). *Lägesrapport från studien "Specialpedagogen inom habiliteringen"*: Opublicerat PM, RBU-forskningsstiftelse.